

# **Basın Yansımaları Raporu**

**25 TEMMUZ 2017 – 7 AĞUSTOS 2017 DEİK HABERLERİ**

DÜNYA

Tarih: 02.08.2017

HAFTADA 6 GÜN

Sayfa: 9

GAZETE

Tiraj: 26055

ULUSAL

StxCm: 41



1/1

## TÜRK YATIRIMCILAR YATIRIMA DAVET EDİLDİ

# Türk ve Güney Afrikalı işadamları Johannesburg'da buluştu

**Diş Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK)** tarafından Güney Afrika'nın en kalabalık kenti Johannesburg'da düzenlenen ve Güney Afrika-Türkiye ekonomik ilişkilerini konu alan konferansta iki ülkeden iş adamları bir araya geldi. Konferansta konuşan (DEİK) Türkiye-Afrika İş Konseyleri Koordinatör Başkanı Tamer Taşkın, Güney Afrika ve Türkiye arasındaki ekonomik ilişkilerin arzulanan seviyede olmadığına işaret ederek, "Güney Afrika ile iş ve ekonomi alanında ilişkilerimiizi artırmalıyız. Türkiye'de önde gelen tekstil, inşaat, yapı malzemeleri, makine, altyapı ve üstyapı, tarım ve birçok alanda Güney Afrika ile ticari ve yatırım alanlarında iş birliği yapabiliriz" diye konuştu.

Güney Afrika'nın Afrika kıtasında lokomotif ekonomilerin-

den olduğunu ifade eden Taşkın, "Güney Afrika, Türkiye için Sahra Altı ülkeler arasında en fazla ticaret yaptığımız ülke ve Sahra altında yapılan ticaretin yaklaşık yüzde 40'ını Güney Afrika oluşturmaktadır" ifadelerini kullandı.

Güney Afrika Ticaret ve Sanayi Bakanlığı Yatırım Fonları Genel Müdürü Sadick Jaffer da iki ülke arasında ticari ve yatırım alanlarında daha çok ilişkiye ihtiyaç olduğunu vurgulayarak "Güney Afrika'ya Türk yatırımcı bekliyoruz. Güney Afrika, çevre ülkeler Zambiya, Zimbabwe, Botswana, Mozambik, Namibya içinde anahtar konumunda. Ülkede enerji alanında gaz ve kömürde yönelik yatırımlara önem veriyoruz. Önümüzdeki yıllarda yenilenebilir enerji alanında yatırımlarımız artacak" dedi.

JOHANNESBURG-AA

DÜNYA DOSYALAR

DÜZENSİZ

GAZETE EK

ULUSAL

Tarih: 02.08.2017

Sayfa: 7

Tiraj: 26055

StxCm: 168



1/1

## Türkiye'deki yatırımcı, Portekiz üzerinden yeni pazarlara açılabilir



**BERNA İLTER**

Deñik Türkiye-Portekiz İş Konseyi Başkanı

Türkiye-Portekiz ticari ve ekonomik ilişkileri gelisme gideriyor olsa da henüz yeterli seviyeye ulaşmadığını söyleyebilirim. 2016 yılında Portekiz'in dış ticaret hacmi 111 milyar euro olarak gerçekleşti. Söz konusu dönemde Türkiye'nin Portekiz'e ihracatı bir önceki yıla göre yüzde 16 artarak, 651 milyon doları buldu. Aynı yıl ithalat ise yüzde 2'lük yükselmle ile 658 milyon doları erişti. Mevcut veriler ışığında Türkiye, Portekiz'in ihracatında ve ithalatında yüzde 0,8 piye 17'nci sıradada bulunuyor.

Son dönemde, İş Konseyi'nin kuruluşunu ile iş birliği halinde belirlenmiş öncelikli sektörlerle ilişkili toplantılar, Portekiz'de yürütülen yatırım teşvik programları ve oturma izni gibi programların tanıtımları ve İş Konseyi'nin Lizbon'a düzenlediği sektörler ziyaret gibi etkinlikler düzenleniyor. Her iki ülke iş dünyasının birbirini tanımaları, güncel yatırım fırsatlarını takip etmesi ticaretin gelişiminde önem taşıyor.

### Madenler açısından oldukça zengin bir ülke

Örneğin Portekiz madenler açısından oldukça zengin bir ülke ve globalde en büyük mermir ihracatçlarından birisi. Enerji konusunda da bağımlı oldukları için son dönemde

“  
Portekiz'de Türkiye iş insanları turizm işletmeciliği, gıda, deniz ürünleri, tekstil, otomobil ana ve yan sanayi, inşaatı demir çelik, maden, havacılık hizmetleri, enerji üretimi, gibi çok sayıda sektörde ticaret ve iş birliği fırsatı bulunmaktadır. Angola ve Mozambik başta olmak üzere Afrika pazarı ve Latin Amerika ülkelerinde Portekizce' nin konuşuluyor olması Türkiye'deki yatırımcılar için Portekiz üzerinden bu pazarlara açılabilme için önemli bir fırsat olarak ortaya çıktı.”

rüzgar ve güneş enerjisi gibi alternatif enerji kaynaklarına yatırım yapıyorlar. Özellikle rüzgar enerjisi alanında büyük gelişime göstermiş durumda, ilke de tüketilen elektriğin önemli kısmını rüzgar enerjisinden ve yenilenebilir kaynaklardan karşılanıyor. Portekiz'de enerji sektörünün 2020 yılına kadar 121 bin kişiye iş olanaklı sağlanması öngörülüyor.

### Portekiz, turizm yatırımcıları için fırsatlar bardındırıyor

Özellikle Lizbon ve Porto öne çıkan turizm destinasyonları arasında yer alıyor. 17-19 Mayıs 2017 tarihlerinde gerçekleştirildiğimiz Lizbon ziaretleri kapsamında, Portekiz Hükümeti tarafından son dönemde yürürlüğe konulan 'Revive' projesinden bahsedildi. Bu kapsamda, Portekiz'in ülke çapında kültürel ve tarihi varlıkların renovasyonu ve kullanımını ile ulusal ekonomik değerlerle dönüştürülmesini teminen, boş ve kullanılmayan kamu varlıklarının turizm amaçlı ekonomik faaliyetler için uygun hale getirilerek tanıtılması ve korunması amaçlanıyor. Proje kapsamında 30-50 yıllık bir dönem için imtiyaza konu devlete ait kullanılmayan ve bekâma ihtiyaç duyulan manastır, kale gibi 30 tarihi bina bulunuyor ve özel yatırımcılar tarafından söz konusu varlıkların rehabilitasyonu ve tourist çekimini yoluyla tekrar kazanılması öngörmüştür. Bu gibi fırsatların turizmillerimizin ilgisini çekebileceğini düşünüyorum.

Portekiz, özellikle AB ülkelerini derinden etkileyen küresel ekonomik krizin ardından, krizi atlatmak için çeşitli özellştirme projeleri, oturma izni programları, yatırımda vergi avantajları gibi çalımlara yöneltti. Bu fırsatların Türkiye'ye daha fazla ilgi duyduklarını söyleyebilirim.

*Investors in Turkey can expand into new markets from Portugal*

**BERNA İLTER** / Deñik Turkey-Portugal Business Council Chairwoman

*Trade and economic relations of Portugal and Turkey are steadily improving, but I can say that they are not at the desired level yet. In 2016, the trade volume of Portugal was 111 million euros. In the same period, Turkey's exports to Portugal reached 651 million dollars by increasing 16 percent compared to the previous year; in the same year, imports reached 658 million dollars with an increase of 2 percent. In light of the existing data, Turkey ranks 17th in the exports and imports of Portugal, with 0.8 percent share.*

*Various events were organized in the recent period such as: meetings on the prioritized sectors which are specified with the cooperation of the Business Council and institutions of the other party, promotions of investment incentive programs and residency permit programs in Portugal, and sectoral visits to Lisbon that are conducted by the Business Council. It is important for the development of trade that the business worlds of both countries get to know each other and follow current investment opportunities.*

*For example, Portugal is rich in terms of minerals and the country is one of the largest marble exporters in the world. Because of the foreign-dependency in the matter of energy, the country has been investing in alternative energy sources such as wind and solar energy in recent period. They have achieved significant success in the field of wind energy: a good part of the energy consumed in the country is generated from wind energy and renewable resources. It is estimated that the energy sector will provide 21 thousand people employment by 2020.*

*Especially after the global economic crisis which deeply affected the EU countries, Portugal has begun conducting studies such as residence permit programs, various privatization projects and tax benefits in investment, to overcome the crisis. In addition to these opportunities, Turkish business people can find cooperation and trade opportunities in many sectors in Portugal such as tourism management, food, seafood, textile, automobile man and side industries, construction, iron and steel, mining, aviation services and energy production. The fact that Portuguese is spoken in the African market and in the Latin American countries, and especially in Angola and Mozambique is a great opportunity for Turkish investors to enter these markets through Portugal. In my opinion, the options such as bilateral trade and cooperation in third markets must be carefully evaluated.*

*When the Turkish investments in Portugal are examined, it can be said that the sectors of port management, pharmaceutical industry, white goods and electronics, textile and retail stand out. The mutual integration of the business world of both countries can be successfully made in third markets in the sectors of contracting services, energy, environment and infrastructure services, and IT. Moreover, THY increased direct flights to Lisbon to two times a day in 2015 and started direct flights to Porto; I think that these are facilitating and encouraging factors for new investments and partnerships.*

"REKABETÇİ BİR İŞ MODELİ KURARAK VE KÜLTÜREL FARKLILIKLARI İYİ YÖNETEREK  
KÜRESEL BİR FİRMA OLUDUK"

**PLATİN**

AYLIK

DERGİ

ULUSAL

Tarih: 01.08.2017

Sayfa: 62

Tiraj: 10750

StxCm: 1852



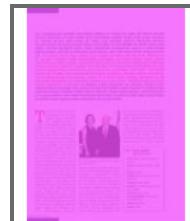
1/13



# "REKABETÇİ BİR İŞ MODELİ KURARAK VE KÜLTÜREL FARKLILIKLARI İYİ YÖNETEREK KÜRESEL BİR FİRMA OLDUK"

**PLATİN**  
**AYLIK**  
**DERGİ**  
**ULUSAL**

Tarih: 01.08.2017  
Sayfa: 62  
Tiraj: 10750  
StxCm: 1852



3/13

TAV HAVAİMANLARI HOLDİNG BÜNYESİNDE AKFEN'E AİT YÜZDE 8,12 HISSE, 160 MİLYON DOLARA FRANSİZ AÉROPORTS DE PARİS GRUBU (ADP) TARAFINDAN HAZİRAN AYINDA SATIN ALINDI. ANLAŞMA İLE ADP'NİN TAV'DAKİ HISSE ORANI İSE YÜZDE 46,1'E YÜKSELDİ. KURUCU ORTAKLARI AKFEN'LE YOLLARI AYRIMİŞ OLMAKTAN DOLAYI ÜZGÜN OLDUKLARINI DA DİLE GETİREN TAV GRUBU CEO'SU SANI ŞENER, "KURUCU ORTAĞIMIZ AKFEN, FARKLI SEKTÖRLERE ODAKLANMAK AMACIYLA HISSE SATIŞINI GERÇEKLEŞTİRDİ. AKFEN'İN VE ÖZELLİKLE HAMDİ AKIN'IN, TAV'A HER ZAMAN BÜYÜK KATKILARI OLDU. ADP, 13-14 MİLYAR DOLAR PIYASA DEĞERİ OLAN FRANSİZ BİR FİRMA. BİZE BEŞ YILDIR ORTAKLAR VE BU ANLAŞMA ÜLKEMİZE DEĞER VERDİKLERİNİN GÖSTERGESİ 160 MİLYON DOLAR EKSTRA YATIRIM YAPIYORLAR. BU DİREKT YABANCI YATIRIMDIR ÇÜNKÜ AKFEN, BU SERMAYEYİ TÜRKİYE'DEKİ YATIRIMLARI İÇİN KULLANACAK. HISSE ALIM İŞLEMİNİN TAV'IN FINANSAL VE OPERASYONEL YETKİNLİĞİNİN YANI SIRA TÜRKİYE EKONOMİSİNİN POTANSİYELİNE OLAN İNANCI DA YANŞITTIĞINA İNANIYORUZ" YORUMUNDASI BULUNUYOR. İSTANBUL YENİ HAVAİMANının DEVREYE GİRMESİYLE İSTANBUL ATATÜRK HAVAİMANI YOLCU OPERASYONUNU DURDURACAK. ŞENER'E BU KONUDA SABIHA GÖKÇEN HAVAİMANI İLE BİR ORTAKLIGIN GÜNDEMDE OLUP OLMADIĞINI SORDUK VE ŞU YANITI ALDIK: "İSTANBUL'DA BİR AYAK İZİMİZ OLMASI GEREKİĞİNE İNANIYORUZ. BU NEDENLE SABIHA GÖKÇEN'DE BİR ORTAKLIK ARAYIŞI OLURSA İLGİLENECİĞİMİZİ AÇIKLADIK. HER ZAMAN AKILLI BÜYÜME PEŞİNDE OLDUK. FINANSAL VE OPERASYONEL KABİLİYETLERİMİZİN ÖTESİNDE HİÇBİR PROJELYE GİRMEDİK ÇÜNKÜ ORTAKLARIMIZA, YATIRIMCILARIMIZA VE ÇALIŞANLARIMIZA KARŞI SORUMLULUĞUMUZ BULUNUYOR. DOLAYISIYLA EĞER HISSE SATIŞI OLURSA VE DOĞRU RAKAM OLURSA SABIHA GÖKÇEN'DE YER ALMAK İSTERİZ"

**T**AV Grubu CEO'su Sani Şener, iş hayatında 40 yıl geride bırakan başarı isimlerden biri... Vapnır işi ne kadar çok sevdığı ve sahip olduğu güçlerindeki o isıldan belli. Her şyeden önce kendili kuraları ve kendine özel bir düzeni var. Ona eşlik ederken, bitemek bilmenin enerjisiyle de tanışmış oluyoruz. Dınamizmi, projeleri, sonucu, odaklılığı ve ileri görüşlülığını pek çok gençce tasıktıracak bir ruh haline sahip olan Sani Şener'den, özellikle genç yönetici ve profesyonellerin öğrenecek çok şey var. Şener'in en önemli sırrı ise zaman yönetimi konusunda son derece bilinçli olması. İş gereği çok sık seyahat ediyor, her gün pek çok toplantıya katılıyor, raporlar analiz ediyor. Ama işini böyle bir özerki ve heyecanla yapmayı için yaşadığı yorgunluk hiç kalıcı olmuyor. Şener'in sadece iş hayatı değil, akademik kariyeri de pek çok önemli başarıyla dolduro. TED Ankara Koleji'nden mezun olduktan sonra 1977 yılında Kardiyon Teknik Üniversitesi (KTÜ) Makine Mühendisliği Bölümü'nu bitiren Şener, 1979 yılında Ingiltere'de Sussex Üniversitesi'nde 'Akışkanlar Mekaniği' üzerine yüksek lisans (M.Phil.) yaptı. Türk mühendisliğinin uluslararası



PLATİN DERGİSİ YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ BAHAR AKGÜN, TAV GRUBU CEO'SU SANI ŞENER İLE BİR ARADA GELDİ

dizeyde gelişimine katkılarından dolayı KTÜ Makina Mühendisliği Fakültesi tarafından mühendislik dalında, TAV'daki görev süresi boyunca 'proje ve risk yönetimi' konusundaki başlarıları nedeniyle de New Hampshire Üniversitesi tarafından işletme dalında onur doktorasına layık görüldü. TAV Grubu öncesinde birçok ulusal ve uluslararası projede, proje müdürülarından genel müdürülige kadar çeşitli görevler üstlendi. "Hepsi de büyük projelerdi. Üst düzey yönetici olduğumda aynı zamanda birimi içinde çok yoğun ve kar-

mış projeler yönetmeye başladığında, Massachusetts Institute of Technology'ye (MIT) 'Kompleks Sistemler Yönetimi' ile ilgili eğitim almaya gittim. Tüm kariyer boyunca eğitimlerimi hiç aksamadım. İş hayatuma hep teori ile pratik harmanlayarak devam ettim" diyen Sani Şener, aynı zamanda Uluslararası Havaİmanları Konseyi (Airports Council International/ACI) Dünya Yönetim

## ●●● SANI ŞENER İLE KISA KISA

**2017:** Doğum tarihimize yaşının toplamı

**Vizyon:** Uygulayamazsanız, illüzyon

**Global:** Küresel

**Dünya:** Evrende uzaylıkların yaşadığı tek yer

**Türkiye:** Büyük devlet

**Gelecek:** Yönetmesi gereken bir zaman dilimi

**Hizmet:** Saygı, kültür

**Sürdürülebilirlik:** Geleceği tahrımin edebilmek

**Yatırım:** İstihdam

**Hedef:** Bayan



**"TAV, İSTANBUL ATATÜRK HAVAŞIMANI DIŞ HATLAR İHALESİYLE BİRLİKTE TÜRKİYE'NİN ÖNDE GELEN İKİ İNŞAAT ŞİRKETİ OLAN AKFEN VE TEPE'İN ANA ORTAKLIĞINDA KURULDU. BEN, PROJELYE AKFEN GRUBU BAŞKANI HAMDİ AKIN TARAFINDAN DAHİL EDİLDİM VE BİR HİSE ALARAK KURUCU ORTAK OLDUM. İSTANBUL ATATÜRK HAVAŞIMANI, SADECE TÜRKİYE'DE DEĞİL, DÜNYADAKİ İLK HAVAŞIMANI ÖZELLEŞTİRME PROJELERİNDEN BİRİYDİL. 'YAP-İŞLET-DEVRET' MODELİYLE YAPILAN İHALEDE, BELKİ DE DÜNYADAKİ EN KISA İŞLETME SÜRESİNİ VEREREK BU İŞ ALDIM"**



SANI ŞENER, HARVARD BUSINESS SCHOOL'DA TAV'İN İŞ MODELİ VE BÜYÖME STRATEJISİNİ ANALİZ EDERKEN.

Karulu Üyesi olarak da hizmet veriyor. 2012 yılında Dağı Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Türk-Fransız İş Konseyi Başkanlığı görevine seçilen Şener'e, eski Fransa Cumhurbaşkanı François Hollande tarafından Legion D'Honneur ödülli ile Söyiale umum verildi. Şener, Gürcistan hükümeti tarafından deslet füsun hizmet belgesiyle de onurlandırıldı. 40 yıllık iş hayatına pek çok önemli başarı, am, mutluluk ve heyecan sügden Şener; menzil olup çağrışma basarılarından sonra bu ker yaşamın öğrencisi olduğunu dile getiriyor. Devamlı okuyan, araştıran, sorğulayan, hizmet bilmeyen bir devimin içinde kendini yenileyen bir hukuk açısına sahip olan

Sani Şener, etik değerleri, sönüz enerjisi ve inovatif vizyonu ile hem ekibinde hem de çevresinde son derece farklı bir rol model etkisi yayıyor.

#### TAV'I BUGÜNE TAŞIYAN EN ÖNEMLİ DÖNÜM NOKTALARI

2000 yılında vefa çikarken, son derece net bir strateji belirlediklerinin altına geçen Sani Şener, "Finansal olarak kuresel, operasyonel olarak bölgesel bir firma olacağım dedim. İlk aşamada tarihi, kültürel ve bölgesel yakalığımın olduğu bir coğrafyada bütümek istedim. Küreselleşme sermayenin, teknolojinin ve bilginin dâhilinde serbestçe dolasımıyla kolaylaştırmak ama kültürleri trans-

fer edemiyor. Kültürleri ancak birbirine entegre etmek mümkün ve TAV gibi bir Türk firması bunu başardı. Kafkaslar'da, Balkanlarda ve Kuzey Afrika'daki havâsimâni özellâstırıcılarını alarak ilk 10 yılda, 10 havâsimândan oluşan bir portföy yaratmış. Bunu yaparken dâhilânan her yerinden ortaklarımız oldu; bize yatırım yapınca ikinci 10 yıl için kendimize 100 milyon yolcu hedefini koyduk ama havâsimâni kosa tuttuğumuz ifârik ettiğimizde 2012'de dâhilânanın onde gelen havâsimâni işletmecilerinden Fransız Aéroports de Paris (ADP) ile ortaklı gerçekleştirdik. 2014 yılında stratejimizi yeniledik ve o gişe kadar esa obrak TAV'ın işlenen havâsimânlarında hizmet veren servis şirkederimizi serbest bıraktık. Bütün bu dönüm noktaları, TAV'ı bugün olduğu noktaya taşıdı. TAV'ın iş modeli ve büyümeye stratejisinin Harvard Business Schoo'da vaka olarak okunduması, kariyerindeki en önemli olaylardan biriydi. Bir Türk şirketinin bu şekilde örmek gösterilmesinden çok gurur duydum" yorumunda bulunuyor. TAV Havâsimânları, Haziran 2016'da İstanbul Atatürk Havâsimânu'na yapılan süslendiâda da 15 Temmuz darbe girişiminde de son derece başarılı bir kriz yönetimi stratejisini kurgulayarak, IR Magazine tarafından 2017'de 27'nci kez düşürenen ödüllü sıreninde, "En İyi Kriz Yönetimi" dalında ödüllü kazandı. Bu sıroyondan vefa çikarak Sani Şener ile TAV Grubu'nun dâilden bugüne hangi değerlere ulaşıp yukarıda berlediği, 2017 projeksiyonlarını ve orta vadeli hedeflerini konuşmak.

#### ●●● "AĞAÇLARINI BİLMEDİĞİN ORMANI YÖNETEMESEN"

TAV Grubu'nda 40 farklı pasaporta sahip 55 çalışanının olduğunu söyleyen Sani Şener; doğru koftuklara, doğru insanları otutmak misyonuyla yola çıktığını söylüyor. İş hayatında önce doğru hedefler koymannı daha sonra da bu hedeflere ulaşacak doğru stratejileri belirlemeyen en önemli vizyonu olduğu dile getiren Şener, "Doçular dolusu en iyi strateji bile, uygulanmadığında anlam ifade etmez. Hem doğru stratejiyi koymak hem de beşşâya uygulanmak gerek. Benim yönetim anlayışım herkes bili: 'Ağaçları bilmeden ormanı yönetemeyisin' dem. Mikro yönetim yapmadan, bir yönetici her seye hakim olmas. Cümlü etmeyenizi delega edebilirsiniz ancak sorumluluğunuza asla. Verilen kararlarla onay verebilmem için her şeyi bilmek şart. Tabii ki bu da konfor almanızı da turmanızı neden oluyor. Ama konfor artarsa mutluluk azalıyor. İş hayatında beni en çok başkasının emeğini çalışmaya çalışınca sinirlendirdir. Egosu olanlarla konuşmak veya tartışmak da çok yorar" diyor.

► 1997'de İstanbul Atatürk Havâsimânu Dağı Hatları Terminali'nin ihalesiyle başayan TAV Havâsimânları'nın kuruluş öyküsünü anlatır musun? TAV Havâsimânları hangi vizyon ve misyonla kuruldu?  
TAV, İstanbul Atatürk Havâsimânu Dağı Hatları ihalesiyle birlikte Türkiye'nin onde gelen iki insan şirketi olan Akfen ve Tepe'nin ana ortaklığında kuruldu. Ben, projeye Akfen Grubu Başkanı Hamdi Akın tarafından dahil edildim ve bir hisse alarak kurucu ortak oldum. İstanbul Atatürk Havâsimânu, sadece Türkiye'de değil, dünyadaki ilk havâsimâm özellâstırma projelerinden biriydi. Yap-hiles-



GÜNDEM



## EKONOMİ YÖNETİMİ DEĞİŞMEDI

65inci Hükümette yapılan revizyonla 11 bakanlıkta değişime gidildi. Bakanlar Kurulu'na 6 yeni isim girerken 5 bakanın görev yeri değişti. 15 bakan yerini korurken, 6 bakan kabine dışa kaldı. 5 başbakan yardımcısından görevine devam eden tek isim Mehmet Şimşek oldu.

**B**aşkanlar Kurulu'nda 19 Haziran günü büyük revizyona girdi. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile Cumhurbaşkanlığı Külliyesinde gerçekleştirilen Başbakan Binali Yıldırım, bir dönemdir beklenen kabine değişikliğini açıkladı. Yenilenen Bakanlar Kurulu, Türkiye'yi "Cumhurbaşkanlığı sistemi"nin full olarak hayatı gececeği 2019 seçimlerine hazırlayacak kadroyu oluşturuyor.

65inci Hükümette 6 yeni isim görevlendirilenin 5 bakanın görev yeri değişti. 15 bakan yerini korurken, 6 bakan kabine dışa kaldı. Ekonomi yönetiminde en önemli değişiklik Başbakan Yardımcılığı

düzeyinde gerçekleşti. SPK, BDDK, TMSF gibi kurumlardan, reform ve yatırımların koordinasyonundan sorumlu Başbakan Yardımcısı Nurettin Canikli'nın Milli Savunma Bakanlığı'nm üstlenmesiyle 5 başbakan yardımcısından görevine devam eden tek isim ise Mehmet Şimşek oldu.

### EKONOMİDE 2 YENİ İŞİM

Ekonomi ile ilgili bakanlıklarda kapsamlı değişiklik olmadı. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'na Ahmet Eryef Fakıbatı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na da Jülide Saneroğlu getirildi. Saneroğlu, Alle ve Sosyal Politikalar Bakanı Fatma Betül Sayan Kaya'nın ardından, kabinedeki ikinci kadın bakan oldu. Başbakan Yardımcısı Nuran Kurtulmuş ise yeni kabinede Kültür ve Turizm Bakanlığı görevini devraldı.

Değişiklikleri açıklayan Başbakan Binali Yıldırım, "Görev alanları, bugünkü Bakanlar Kurulunda yeni görevre başlayacaklarının hepsi birbirinden ötürü, kapasitel, meziyetlere sahip arkadaşlar. O bakanın ne görevi bırakın ne de görevi alanın birbirine üstünüğü söz konusu değildir. Bu bir bayrak yansıdır, bir kan değişimi dir" deyerek değişimden söz etti.

65inci Hükümetteki değişiklikleri piyasalar ve iş çevreleri de olumlu karşıladı. Piyasaların fiyat hareketleri revizyon sonrasında değişikliğin olumlu yorumlandığını gösterdi. Mehmet Şimşek'in ekonomi yönetiminde yer almaya devam edecek olması, Türkiye'deki yatırım ortamı, yaşıtlar reformların geleceği, ekonomideki genel bakış açısı ve sorun-

larıın saptanması konusunda iyili bir adım olarak değerlendiriliyor. İş dünyasının açıklamaları ekonomik istikrara vurgu yapıyor.

### GÜÇLU TÜRKİYE İÇİN KAN DEĞİŞİMİ

**MOSAD** (Milletçi Sanayi ve Sanayici Demeç)

(MOSAD) Genel Başkanı Abdurrahman Kaan, 65inci Hükümetin Bakanlar Kurulu'nda yapılan kabine revizyonunu, "Yenilenen kabine ile ülkemizin ekonomi başta olmak üzere yapacağı yeni reform ve projelerle, belirlediği büyük hedeflere doğru, istikrarı bir şekilde yoluna devam edeceğine yürekten inanıyoruz. Hedeflenen güçlü Türkiye için, üretimin ve sanayinin odak noktası olduğu bir ekonomi anlayışı elzemdir. MOSAD olarak, Türkiye'nin dünyadan ilk 10 ekonomisi arasında yer almasa hedefi yolunda, bunun bir parçası olacak şekilde işbirliğine önem vermeye devam edeceğiz" diye değerlendirdi.

**DEK** (Ekonomik İşçiler Kurulu)

Başkanı Ömer Orhan Yıldız ise yaptığı yazılı açıklamada, "İş dünyası olarak, 2019 yılına kadar görev yapacak hükümetin bâhse konu olan ikinci nesil reformları uygulayacağına ve diğer tüm ekonomik reformların devam edeceğini inanıyoruz. Bugün Türkiye, bölgedeki en büyük ve krizlerin ortasında bir güven, istikrар ve itibar adası. Kazanımlarımızı koruyacak ve ekonomimizin dönüşümünü sağlayacak bir program uygulanmasını bekliyoruz. Şimdiye kadar yaptığımız tüm temaslarında hükümetimizin büyük dönüşümünü gerçekleştirmeye kararlılığında olduğunu gördük. Yineleyyoruz ki her biri birbirinden değerli yeni bakanlarımıza ülkemizi ihtiyacı olan reformları yaracan beraber çalışacağız" diye belitti.

İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı İbrahim Çağlar da "Hükümetimizin de iş dünyasının da masasında yüklü bir alanda var. Özel sektör olarak 65. Hükümetin, girişimciligi her seyir önüne koymak hedef bir ekonomik reform hareketinde yeni başlangıçlar oluşturacağına inancımız tam. Cumhurbaşkanımız Erdoğan'ın liderliğinde Başbakanımız Binali Yıldırımın reform projeleriyle, yatırım ufukumuzu genişletmek her kararın arkasında önce iş dünyası olarak biz olacağız" dedi.

**YENİ ŞAFAK**  
GÜNLÜK  
GAZETE  
ULUSAL

Tarih: 04.08.2017  
Sayfa: 16  
Tiraj: 110912  
StxCm: 295



1/1

Türkiye-Katar:  
**Sert güç ile  
yumuşak  
gücün  
ittifakı**

Katar krizi, 2011 yılından beri Suriye krizine odaklanan Türk dış politikasına yeniden olan açğu gibi yeni bir izme de kazandırmıştır. Türkiye, krizde oyun bozucu ve dengeleyici rol oynayarak genelde Ortadoğu'yu özdeki Körfez bölgesinin vazgeçilmez aktörü olduğunu ispatlamıştır. Oyle ki, Katar krizi sürecinde Türkiye, Saudi Arabistan ve İran arasında denetleyici üç olarak da ortaya çıkmıştır.

www.elsevier.com/locate/jtbi

— 10 —

SELİLE YER ÜZÜ

Köylüce Katar, ne yaratmış, medya, eğitici ve işsiz yurdular gibi alanlarda yoğunlaşmış bir gidiş olasılığı sehninmiş. Ayrıca Katar Foundationlarla işbirliği içinde bulaklırlarla ona şedanı inşa etmeye başlamış. Katar, ondağız yıldızının yükselişinde büyük rol oynamıştır. Aracılık 2006 yılında kurulmuş 11 fiktif portföy tarihinde 11. Katar video oyunları

resel nüfusunun artışıyla birlikte de  
çokluğunu kaybetti. İtalya  
televisyonunun Aşırı-  
dalgınlığından etkili bir  
kanal dijitalleşen arazi  
ile birlikte, hatta  
başlıca Arapistan okullar  
içinde Körfez ülkelerinin  
açıklığı, Cezayir İle Cezayir  
de Katar, Aşırı dalgınlık  
ve sınırları dışındaki  
gençlerin getirimi,  
konuları şeyleşmesi  
ve sade tarihsel söyleyiş  
değerlendirmeleriyle  
birlikte, bu kez  
Katar, İtalya ile Aşırı  
solaklı ve politikasındaki  
sıkılaşmışlığı ile birlikte  
kommuna'ya başlıyor.  
Cetnî medya'da konular  
ve tarihsel söyleyişler  
değerlendirmeleri  
tanrıları değiştirdiğini  
belirtti. Bu varsa  
da hanedanı,  
İtalya ve Cezayir'in  
televizyonlarının  
ve politikalarının  
kommuna'ya başlıyor.  
İtalyan dokular da  
Sudan Arapistan'ın  
liberty meydanı okuma  
olarak algılıyor.

Fakat en önemsi,  
Katar'ın 2015'te Sudan  
ve Cezayir'in kendi  
yazılımları gibi sevilen  
sert şerit doğasıyla  
politikalarına karşı  
ile ilgili olarak  
başlıyor. Cetnî  
Katar'ın finansal  
ve teknolojik tabebi  
değerlendirmesi  
değerlendirmesi, Kor  
ferde Saudi Arapistan  
başkanlığının meydana  
okunuşu ya da onun arazi  
ocean ekosistemi ve sınırları  
altınan okuma olur  
ve Cetnî'nin  
sorunları. Bir Karanın  
en önemli güçlerini tek bir kaza  
başlığının okunuşları  
Arabistan'ın hegemonye

stratik. Bu bağlamda Türkiye-Katar ilişkisi, next grade yorumunu güçlendirmek istediklerini göstermektedir.

**İNİTİATİF  
ALAN DİPLOMASI  
DEVREDE**

Türkiye ile Katar arasında boyalı boyutlu işbirliği, Mart 2015 tarihinde açılmıştır. Bu işbirliği

**INISIATIF  
ALIAN DIPLOMAKI**

**DEVERİDE**

Türkçe’yi Katarca’na boyadıysa bir düşyapıldı. Mart 2015’te Katar’da bulunan ve uluslararasıla tanınan ve tanımlananla birlikte dikkat çeken Türk yazarlığı yokkenmiş. Bu kişi, 2015’teki genelgeye Türkçeyi Katar’ın başlıca Dilidir. El-Kayyan’ı adını taşıyan bu genelge, 2015’te Katar’da bir dil olarak, ortak iletişimde kullanılmıştır. Bu genelge, Türkçeyi Katar’da adını taşıyan en önemli dilin adı olarak tanımlamıştır. Asıkkı Türkçeyi bir adı olarak, 3. İlâzim 2017’de tâbiîde Statistikî Anabilîm’de hâsiyet eden bir dil olarak tanımlanmıştır. 2. İlâzim 2017’de ise Türkçeyi bir dil olarak tanımlanmış ve Türkçeyi peşkesir ve Türk’deki yerini koruyarak, tâbiîde saygıkâr karan’ın üzerine her zaman parastırılmıştır. Nitekim 2017’de Katar’da bulunan ve uluslararasıla tanınan ve tanımlananla birlikte, 21. İlâzim’da Katar’ın yerine getirmek için istifâdet ettiler. Dediği lafı katipenesinde Türk dili konusunda kâğıtla yazmış ve Türkçeyi bir adı olarak tanımlamıştır. Nitekim 2017’de Katar’da bulunan ve uluslararasıla tanınan ve tanımlananla birlikte, 21. İlâzim’da Katar’ın yerine getirmek için istifâdet ettiler. Dediği lafı katipenesinde Türk dili konusunda kâğıtla yazmış ve Türkçeyi bir adı olarak tanımlamıştır.

göçük tüketicilerin yararı bir ekonomi oluşturmakta ve obası 55 milyon-56 çeyrek arasında anlaşılmaktadır. İyigünlerin 15 milyon-16 çeyrek arasında olmaktadır.

JEDPOLITIKAI  
SKILLENDRAME

relatisti edebiyat. Japon  
tarihçileri on önemli  
enstrümanları olan  
satır adımları under, tilde  
ve bilgisayarla yazılmış  
gelişmiş teknoloji  
yapıtlarını etkileşime  
yatırmıştır. Bu teknoloji  
Amerikan hipermetropol  
nın gelişiminden  
daha sonra da bir kez  
ayrılık adını faturada  
stoklar saflarında ölçüt  
akşamında sunmuş  
ve aydınlatıcı adlarını  
taşı, işi bulanaklı Tia  
Kiyonevi Katalan'da  
bu iliskileri pilot olarak  
degelendirmek konusunda  
birlikte çalışmış  
ve bu hipermetrop  
konusunda bir kez de  
olmuştur. İlk aradı  
poliklinik konusunda  
bir kez de olsağınca  
gidiş düşüncesini  
istemiştir.



KAPAK KONUSU

ARAM EKİN DURAN

[eduran@ekonomist.com.tr](mailto:eduran@ekonomist.com.tr)

# Asya Pasifik'te iş fırsatları

Dünyanın yeni ticaret ve finans merkezi olma yolunda hızla ilerleyen Asya Pasifik bölgesi, önumüzdeki dönemde Türkiye iş dünyası açısından pek çok ihracat ve doğrudan yatırım fırsatı sunuyor. Çin, Hindistan ve Japonya gibi büyük dev ekonomiler ile birlikte, bölgedeki 18 irili ufaklı ülkenin yıllık ithalatı 5 trilyon dolara ulaşmış durumda. Türkiye'nin Avustralya'dan Pakistan'a, Endonezya'dan Filipinlere uzanan bu coğrafyadan aldığı pay ise yalnızca binde 14. Ekonomist'in bu sayısında, Asya Pasifik'te hızlı bir gelişim süreci yaşayan 18 ülkedeki yeni iş fırsatlarını araştırdık.



# ASYA PASİFİKTE İŞ FIRSATLARI

**EKONOMİST**

**HAFTALIK**

**DERGİ**

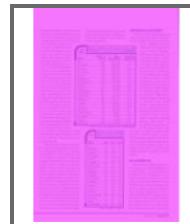
**ULUSAL**

Tarih: 06.08.2017

Sayfa: 18

Tiraj: 11914

StxCm: 1164



2/9

Yılın ilk çeyreğinde ekonomisi yüzde 5 büyüyen ve ihracatta ilk alı arda yüzde 8,2 artış kaydeden Türkiye, önmüzdeki dönemde ihracata dayalı büyümeye sürdürilebilir kılmak için pazar çeşitliliğini artırmak zorunda. Bunun içün bugüne kadar da ticarette Avrupa Birliği (AB) merkezli, doğrudan yatırımlarda ise Rusya ve Ortadoğu ağırlıklı bir rota izleyen Türk özel sektörünün dünyasının tüm coğrafyalarını kapsayacak yeni bir ticaret eksemi yaratması gerekiyor. Son birkaç yılda Sahra Alt Afrika ve Güney Amerika gibi daha önce pek de fazla olmadığı türkelerde boy göstermeye başlayan Türk firmalar için, yeni dönemde hayatı öneme sahip coğrafya ise Asya Pasifik olacak. Çin, Hindistan ve Japonya'nın öncülüğünde küresel ticaretin yeni merkezi olma yolunda hızla ilerleyen Asya Pasifik bölgesinde dünya nüfusunun yanısı yaşıyor. Bir de Ekonomist Dergisi olarak, Asya Pasifik'ı bu üç dev ekonomi ile birlikte, sürekli gelişim içinde olan 18 bölge ülkelerindeki ticaret ve yatırım fırsatlarını okuyucularımız için masaya yatırdık.

Bugüne kadar Türkiye iş dünyasının Asya Pasifik bölgesindeki ticaretten aldığı payın binde 1'ler seviyesinde kalmasına en önemli nedeni, coğrafi uzaklık ve Türkiye'nin üretimi yaptığı ürünlerin bir kısmının karma değeri göreceli düşük ve naflunu yüksek ürünler olması nedeniyle bu bölgeye yapılan ihracatta rekabet ve fiyat avantajlarını yitirmeleri. Bir diğer ise bu bölgede hem ucuz isgicu hem de büyük üretim hacimleri nedeniyle Çin veya Hindistan mensebî ürünlerin ön plana çıkması. Bu dönemin aksine, Avrupa'da Türk mallarının Asya Pasifik bölgelerine karşı isgicu maliyetle daha az rekabetle ön plana çıkarılması ve Avrupa'nın hala büyük bir pazar ve ticaret ortağı olmasının nedeniyle Türk firmalannın Asya Pasifik bölgeleri

ne daha az yinelediği bir gerçek. Ancak tüm küresel gelişmeler, Türkiye'nin Asya Pasifik bölgesine kaytsız kalmayı göstereceğini gösteriyor.

Ülkeler	Türkiye 5 trilyon dolarlık pazardan binde 14 pay alıyor		
	2016 (Milyon \$)	Türkiye'nin İhracat	Ülkelerin Toplam İhracatı
Çin	2.329	1.587.921	0,15
Hindistan	652	389.000	0,17
Japonya	355	607.000	0,06
Avustralya	633	189.276	0,33
G. Kore	519	406.193	0,13
Singapur	418	291.908	0,14
Hong Kong	400	547.336	0,07
Pakistan	347	43.000	0,81
Malezya	322	168.392	0,19
Bangladeş*	264	37.420	0,70
Endonezya	254	135.653	0,19
Vietnam	234	174.111	0,13
Tayland	164	194.185	0,08
Tayvan	139	231.000	0,06
Filipinler	107	85.935	0,12
Yeni Zelanda	96	36.663	0,26
Sri Lanka*	52	21.000	0,25
Nepal*	102	6.600	0,15
<b>TOPLAM</b>	<b>7.292</b>	<b>5.152.593</b>	<b>0,14</b>

Kaynak: Dünya Ticaret Örgütü ve TÜİK. \*2015 verileridir.

Ülkeler	18 ülke 2016'da yüzde 2,9 büyüdü		
	2016	2017*	2018*
Çin	5,1	4,4	4,0
Hindistan	6,4	6,0	5,0
Japonya	-0,6	-0,9	-1,3
Avustralya	0,9	0,0	0,4
G. Kore	1,2	0,5	0,3
Singapur	0,4	0,1	0,0
Hong Kong	0,4	0,3	0,1
Pakistan	3,7	2,9	3,2
Malezya	2,6	2,5	2,3
Bangladeş	5,3	4,4	4,2
Endonezya	3,4	3,0	3,1
Vietnam	4,6	4,2	4,2
Tayland	1,6	1,2	1,2
Tayvan	-0,1	-0,1	-0,1
Filipinler	5,3	4,3	4,2
Yeni Zelanda	2,0	0,8	0,6
Sri Lanka	2,7	2,3	2,7
Nepal	7,5	6,7	5,2
<b>ORTALAMA</b>	<b>2,9</b>	<b>2,4</b>	<b>2,2</b>

Kaynak: Bloomberg \*Tahmin

## YENİ MERKEZ: ASYA PASİFİK

Donald Trump'ın ABD Başkanı seçilmesi sonrasında ABD ile AB arasında Asya Pasifik bölgesinin küresel ticarette ağırlığını azaltmayı hedefleyen Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı (TTIP) anlaşmasını askıya alması, bölgeyi Türk iş dünyası açısından yeniden vazgeçilmez bir pazar haline getirmiş durumda. Önümüzdeki dönemde Türk iş dünyasının daha yüksek katma değerli ürünlere yönelmesi, lojistik maliyetlerini düşürmesi ve bu bölgelerdeki iş yapış kültürlerini yerel ofisler, ekipler ve ortaklarla analiz etmeleri sonucunda bu bölgedeki etkinliklerini artırmaya çalışması kaçınılmaz. Asya Pasifik Bölgesi, küresel politikanın ve ekonomisinin günümüzde önemli bir yönlendirici konumunda olması yanında, dünya nüfusunun yaklaşık yarısına sahip olarak da önemli bir pazar konumundadır. Asya'daki piyasalar, yatırım, ticaret ve ileri teknolojiye erişim açısından önemli fırsatlar sunuyor. Türkiye'nin Asya Pasifik ülkeleriyle ticaret ve yatırım ilişkileri geliştirmesi, her yıl istikrarlı şekilde büyuyen bir bölgeler ekonomiyle sürdürilebilir ilişkiler kurmak açısından oldukça önemlidir.

## HIZLI DEĞİŞİM VAR

Yatırımlar için cazibe merkezi haline gelen Asya Pasifik bölgesinin en önemli özelliği, 'orta sınıf' olarak adlandırılan nüfusun yoğunluğu ve pazarların hızla gelişmesi. Ekonomik büyümeye oranlarına bakıldığında Asya Pasifik'in dünya ekonomisinden aldığı payın zaman içerisinde çok daha fazla artacağı öngörelüyor. IMF ve Dünya Bankası gibi kurumlara göre, Hindistan'ın 2050 yılı itibarıyle ABD'yi geçerek ikinci büyük ekonomi olacağı tahmin ediliyor. Aynı tahminlere göre, Pakistan ekonomisi 2030 yılı itibarıyla 13. büyük ekonomi olacak.

**EKONOMİST**

**HAFTALIK**

**DERGİ**

**ULUSAL**

Tarih: 06.08.2017

Sayfa: 18

Tiraj: 11914

StxCm: 1164



3/9

## KAPAK KONUSU

hücreyle İtalya ve Kanada gibi ülkelerin GSYİH'lerini geride bırakacak. Endonezya, Vietnam, Bangladeş ve Filipinler ekonomilerinin 2050'ye kadar en büyük sıçramaları kaydedecek ülkeler olacağının öngörülüyor. Türk şirketlerinin bu büyümedenen faydalılaşmak için bölgede erken pozisyon almaları önem taşıyor. Güçlü yerel oyuncularla yapılacak işbirlikleri de pazar giriş için önemli avantajlar sağlayabilir.

### BAKANLIK'TAN YATIRIM TEŞVİĞİ

Ekonominin Bakanlığı, Uzakdoğu ve Afrika için başlattırmış olduğu destekleme ve teşvik programıyla Uzakdoğu'da yatırım yapan girişimcilere dört yıl boyunca yüzde 70 oranında yatırım teşvik sağlıyor. Bakanlık ayrıca inşaat, enerji ve lojistik sektöründe Tayland, Malezya gibi ülkelerde yatırım yapmasını öneriyor.

Dış Ekonominik İlişkiler Kuruluşu (DEİK) Asya Pasifik İş Konseyleri Ko-

ordinatör Başkanı Murat Kolbaş, Türkiye ile ülkeyazsanın Çin, Hindistan ve Japonya ile unutulmazlığı sürdürdüği ticari ilişkilerin yanı sıra Asya Pasifik bölgesinde büyüyen diğer ülke pazarlarına da hızla giriş yapması gerektiğini vurguluyor. Kolbaş, "Asya ülkelerinde birçok iş koluya gelişme sağlanabiliyor, perakende de önden gelen markaların nüfusu katalitik bu ülkeleri hedef alıyor" diyor. Son dönemde Türkiye'nin bölgenin giderek

### 1 Çin

#### İPEK YOLU İLE 65 ÜLKĘYİ BAĞLAYACAK



Asya'nın en büyük ekonomisi olan ve 1,4 milyarlık nüfusu ile dünyanın en büyük ekonomisi olma yolunda hızla ilerleyen Çin'in ithalatında ABD, Japonya ve Güney Kore öne çıkmaktadır. Türkiye ise Çin'in ithalat yaptığı ilk 40 ülke içinde yok. Ancak dünyanın geri kalanı ile de ticari ilişkilere hızla gelistirmek isteyen Çin, gelecekel İpek Yolu'nu cariyecek. "İpek Yolu Ekonomik Kuşağı-One Belt, One Road" projesini başlattı. Projenin önlündeki 10 yılda Çin'in ticaretine 2,5 trilyon dolar katkıda bulunması bekleniyor. Çinden Avrupa'ya kadar uzanan Türkiye dahil 65 ülkeyi bağlayacak. "Yeni İpek Yolu Projesi" ile kara ve demir yollarının ağının genişletilmesi sonucunda ticaretin katlanarak artması öngöreliliyor. Yeni İpek Yolu girişimi bölge ile Türkiye arasındaki bağlantıların güçlennmesine yol açacak. Altyapıdaki gelişim, lojistik malzemelerini aşağı çekerek, şirketlerimiz bu pazarlara daha rahat giriş imkanı bulabilecek. Yatırım ortamındaki işleşme ve hane halkının harcanabilir gelirlerdeki artış, tüketim ürünlerine yönelik talebi artıracak.

### 2 Hindistan

#### HAVACILIK VE KİMYADA GELİŞME AKİT

Dünyanın yedinci büyük ekonomisi olan Hindistan'ın yapılan büyümeye tahminlerine bakılırsa yatırım rüzgarının daha da güçleneceği ortadadır. İstatistiklere göre geçen mali yıl içinde 6,4 büyümeye ile kapatan Hindistan, Asya kıtasının Çin ve Japonya'dan sonra en büyük ekonomisi. Dünbia sıralamasında ise ekonomik büyüklükte yedinci sırada yer almaktadır. IMF ve uluslararası analistler Hindistan'ın yüksek büyümeye oranlarının sürdürmesini bekliyor. Çin'in ardından 1,3 milyar kişiyle dünyanın en fazla nüfusa sahip ikinci ülkesi olan Hindistan, hızla büyüyen orta sınıfı, yüksek gehirleme oranı ve dönünen ekonomik yapısı ile önlündedeki ülkelerde en önemli piyasalarından biri olacak. Hindistan'da yatırımlar açısından öne çıkan sektörler arasında bilişim ilk sıradadır. Ülkede yapılan yabancı sermaye yatırımlarının yüzde 46'sı bilişim, yüzde 17'si hizmet, yüzde 7'si inşaat ve altyapı alanlarında oluyor. Diğer önemli sektörler kimya, ilaç, otomotiv olarak sıralanıyor. Hindistan'ın bir diğer fırsat sunduğu sektör havacılık. Şu ana kadar sadece beş büyük havayolları özelleştirildi.



### 3 Japonya

#### TÜRK ŞİRKETLERİ RADARINA ALDI



Ekonominin büyük ölçüde ihracata dayanan Japonya'da, 2. Dünya Savaşı sonrasında hızla büyümeye dönemi yerini 2008 sonrasında durgunluğa ve hatta gerilemeye bıraktı. Son 10 yılda yerinde sayan bir görüntü versesi de Japonya hala hem dünyanın hem de Asya Pasifik bölgesinde en önemli ekonomilerinden biri. Türkiye ile dış ticaret hacmi 4 milyar dolanıyor. Ancak bu rakamın yüzde 90'dan fazlası Japonya'dan yapılmış ithalattan oluşuyor. Öte yandan Japon şirketler, 2010'da bu yana her yıl önemli Türk şirketlerinin yüzde 100'ünü satın alıyor ya da kayda değer oranlarında hisse alımı gerçekleştiriyor. Bugüne kadar Fibab Sigorta, Acibadem Sağlık, Mars Lojistik, Inventram, Viko, Kırkarefia Enerji, İnci Akü, Dyo Boya gibi pek çok önemli Türk şirketinin çoğunuksu hissesi veya tamamı Mitsubishi, Hitachi, Mitsui, Toyo, Panasonic ve Toshiba gibi dev Japon şirketler tarafından satın alındı. Ayrıca Japon finans devi The Bank of Tokyo da 2013'ten beri Türkiye'de faaliyet gösteriyor. Yapılanları satın almalarında gıda, makine, tüketici elektronik, lojistik ve enerji şirketleri öne çıkmaktadır.

## ASYA PASİFİKTE İŞ FIRSATLARI

**EKONOMİST**

**HAFTALIK**

**DERGİ**

**ULUSAL**

Tarih: 06.08.2017

Sayfa: 18

Tiraj: 11914

StxCm: 1164



4/9

### ASYA PASİFİK ÜLKELERİNDE İŞ FIRSATLARI

#### "TÜRK İŞ DÜNYASI ASYA PASİFİK'E YÖNELECEK"



"Yurtdışı operasyonlarında ve ticari faaliyetlerde, doğru altyapı ve ağı kurmanın oldukça önemli olduğu söyleyebilir. Bu gerekçesinden, bölgede Çin ve Hindistanla rekabet etmek şirketler için oldukça zorlayıcı olabilecektir. Bölgede hali hazırda faaliyet gösteren bir firmaya ticari ortaklık kurmak, farklı sinerjilerin doğmasına ve yerel pazarlara daha kolay adapte olunabilmesini sağlayabilmektedir. Bu altyapıyı sıfırdan kurmaktansa, var olan bir altyapıyı adapte etmek daha az maliyetli ve daha az riskli bir yöntemdir. Bu bağlamda, yerel ortaklarla ve dağmanlarla çalışmak, önemli engellerin kaldırılmasında ve potansiyel risk alanlarının önceden belirlenmesinde yardımcı olmaktadır. Asya Pasifik ülkelerindeki yüksek nüfus ve üretimdeki rekabet ortamı göz önünde bulundurulduğunda, bu bölgeler teknoloji ve sağlık gibi katma değerli sektörlerle giriş yapmanın daha kârlı olduğu söyleyebilir. Türk iş dünyasının öntümükdeki dönemde yeni pazarlar yaratma amacıyla bu bölgeye daha fazla yoneleceğini ve yatırımlarını hızlandıracagini değerlendirdiyoruz."

**4**

#### Avustralya

##### GIDA VE MOBİLYA YATIRIMI CAZİP



Küçük bütçeli 52 bin dolarlık yıllık geliri ile yüksek standartlarda sahip tüketici pazarı olan Avustralya, buna karşın Türkiye'nin dâş ticaretinde ilk 30 ülke arasında yer almıyor. Yılık ortalamada 250 milyar dolarlık ithalata imza atan ülke, Türk yatırımcılarından üzerinde dikkatle durulması gereken bir pazar. İhracat bir türki gelisme mesindeki en büyük etken olan uzak mesafeden kaynaklı nakliye maliyetleri, ihracatçılar için en büyük sorun. Türkiye ile Avustralya arasında direkt deniz ulaşımı olmadıdan, diğer ülkelerdeki limanlar aracılığı ile malları gonderilmesi de nakliye masraflarını artırır bir etken. Öte yandan Avustralya'da doğrudan yatırım yapmak isteyen Türk işadamları için gıda, mobilya ve hizmet sektörleri öne çıkarır. Bu noktada umutulmaması gereken bir şey ise Avustralya'ya 4-7 saat uçuş mesafesinde bulunan Çin, Tayvan, Hindistan gibi dev ülkelerein varlığı. Avustralya'da yaşayan Türk asılı kişiler tarafından kurulan Türk ticaret odaları ile irtibat kurularak pazara ilişkin daha detaylı bilgi ve yardım almak mümkün.

**5**

#### Endonezya

##### İKİ OKYANUS ARASINDA KÖPRÜ

260 milyon nüfusu Endonezya, ASEAN'in tek G-20 üyesi ülkesi ve dünyanın 16inci büyük ekonomisi konumundadır. En genç Müslüman nüfusuna sahip Endonezya, Hint ve Pasifik okyanusları arasında stratejik bir pazar olma özelliğine sahip. Geçen yıl 135 milyar doları aşan ithalata imza atan Endonezya pazarında Türk şirketlerin potansiyel bandırılan sektörler arasında bügdayunu, zeytinyağı, tütün, demir çelik ürünleri, gıda işleme, paketleme makine ve ekipmanları, tekstil makineleri, inşaat malzemeleri ve savunma sanayi ürünlerine önde gidiyor. Doğrudan yatırım konusunda ise Türk şirketleri içerisinde Korda Global'a lastik kord bez ve polyester iplik fabrikası tek örnek. Bunun dışında son dönemde TAV ülkeye yeni fırsat kovalarken, THY ise uçak bakım ve seferlerde promosyon anlaşması imzaladı durumda. Hali hazırda ülkede inşaat üstlenmiş Türk firması bulunmuyor. Buna karşın Endonezya müteahhitlik firmaları Ortadoğu ve Güneydoğu Asya ülkelerinde de faaliyet göstermeyece olup Ortadoğu ülkelerinde Türk firmaları ile işbirliğine olumlu yaklaşıyor.



**6**

#### Pakistan

##### ENERJİDE TÜRK ŞİRKETLERİNI BEKLİYOR



11 Eylül 2001 saldırısından sonra geniş çaplı bir bunalıma giren Pakistan ekonomisi son yıllarda canlanma eğiliminde. Son yıllarda Pakistan ile ticarette az farkla Türkiye'nin aleyhine bir dış ticaret açığı söz konusu olsa da Türkiye'nin geçen yıl bu ülkeye yaptığı ihracat 350 milyon dolara dayandı. Türkiye'nin Pakistan'a ihracatında haberleşme cihazları, kamera, radar, makine ve teçhizat gibi ürünlerin yanı sıra Dünya Bankası İş Yapma Kolaylığı Raporu sıralamasında 189 ülke arasında 144'üncü sırada yer alan Pakistan'da Türk yatırımları en büyük olarak enerji, finans, altyapı projeleri ve müteahhitlik sektörlerinde. Ülkede Zorlu Holding, Ziraat Bankası, Karkey, Coca Cola İçecek ve Ülker'in yatırımları var. Yeni dönemde Pakistan'da özellikle enerji ve müteahhitlik sektörlerinde yeni yatırımlar Türk şirketlerine önemli fırsatlar sunuyor. Türk iş dünyasına bakış çok olumlu olan Pakistan bürokrasisi, enerji alanında önemli açıklar öngörüyor. Pakistan hükümeti, Türk şirketlerinin bu alandaki yatırım kararlarını destekleyeceğini açık bir şekilde ifade etmiş durumda.



## KAPAK KONUSU

COFACE TÜRKİYE GENEL MÜDÜRÜ EMRE ÖZER



### "TAHSİLAT RİSKLERİNE DİKKAT EDİLMELİ"

"Oncefikle ihracat ya da doğrudan yatırım yapacak olan firmalarımıza gidecekleri ülkenin ve hatta bölgenin kültürel hassasiyetlerini ve yaklaşımlarını iyi analiz etmeleri gerektiğini söyleyebilirim. Bezen küçük detaylar büyük kayıplara neden olabiliyor ve ne yazık ki sırı bu nedenle milyonlarca dolar harcayıp sonra o pazardan çıkmak sorundaki kalan firmalarımız var. Asya'da suh yoluyla pazarlık usulü çözümler en popüler arac olarak gözüküyor. Ancak yaşal yola başvurular 2016 yılında önemli ölçüde arttı. Ihracatçımıza tıcarı alacak sigortası kullanmıyorsa tıhsat riskini en aza indirebilimeleri için her durumda alıcıın kredi değerliğini kontrol ve takip etmelerini öneriyorum. Sektörlerde baktığımızda ise 2016 yılında inşaat sektörü bölgelerde en riskli sektör olmaya devam etti. Bölgedeki ikinci en kritik sektör elektronik ve endüstriyel makinelere sektörü. Ote yandan Asya Pasifik ülkelerinde kamu altyapı yatırımları ve stratejik mega projeler öümüzdeki yıllarda ilave talep yaratacak. Bu durum özellikle telekomünikasyon şirketleri için bir rahatlama ve avantaj sağlayacak."

### 7 Hong Kong

#### ÇİN BAĞLANTISI AVANTAJ



Güçlü iş ortamı ve Çin ile bağlantılı sayesinde Türk firmaları için önemli fırsatlar sunan Hong Kong, ekonomik esnekliği, girişimcilik kültürü ile başta Çin olmak üzere, Asya pazarına giriş için önemli bir sıçrama noktası. Dünyanın güncel en düzük ve basit vergi sisteme sahip olan, KDV ve satıcı vergisinin bulunmadığı Hong Kong'dan Asya'nın en önemli pazarlarına 4 saatte, dünya nüfusunun yarısına ise 5 saatte ulaşılabilme mümkün. Dünya Ekonomik Forum'un açıkladığı Küresel Rekabet Raporu'nda dokuzuncu olan Hong Kong, Dünya Bankası'na göre en kolay iş yapılabilecek ülkeler arasında. Hong Kong ile Türkiye'nin ticaret hacmi 2016 yılında yüzde 24 artı göstererek 527 milyon dolara ulaştı. Türkiye'nin Hong Kong'a ihrac ettiği başlıca ürünler arasında et, meyve, eczacılık ürünler, plastik ve plastik ürünler, kaupuk ve ürünler, kürk, pamuk, suda yüzen taştlar, makine ve cihazlar öne giyor. Ancak Hong Kong'un yıllık 550 milyar dolarlık ithalatında Türkiye'nin aldığı pay binde 1 bine değil.

### 8 Güney Kore

#### TEKSTİL VE AMBALAJ YATIRIMINA AÇIK

Komşusu Kuzey Kore'nin içe kapalı sistemin aksine son 50 yılda serbest piyasa ekonomisi alanında attığı adımlar ve eğitim, inovasyon yatırımları ile dünyanın içinde gelen ekonomilerinden biri haline gelen Güney Kore, 50 milyonluく nüfusu ile 15 trilyon dolarlık GSYH'ye imza atıyor. Ülkenin ithal ettiği başlıca ürünler elektrikli makine ve cihazlar, plastik malzemeler, mekanik cihaz ve aletler, demir çelik ve statik malzemeler. Toplam ithalatı geçen yıl 400 milyar dolan aştı. Güney Kore, Dünya Ekonomik Forumu Küresel Rekabet Edilebilirlik Raporu'na göre 26, Dünya Bankası İş Yapma Kolaylığı Raporu sıralamasında ise 189 ülke arasında dördüncü sırada yer alıyor. Türk firmalarının Güney Kore'de 73 milyon dolar tutarında 84 doğrudan yatırımı bulunuyor. Buralara arasında Kibar Holding, Anadolu Grubu, THY ve Yapı Merkezi öne çıkarıyor. Yeni dönemde Türk şirketleri içi gida, tekstil, turizm, perakende, ambalaj ve hizmet sektörlerinde fırsatlar mevcut. Özellikle Türk teknoloji firmaları açısından Güney Kore pazarına giriş büyük önem taşıyor.



### 9 Tayvan

#### TURİZMDE YILDA 25 MİLYAR DOLAR HARCİYOR



1950'li yıllara kadar şeker ve pirinç dayaklı tarım temelli bir ekonominde sahip olan Tayvan, bugün 68 milyonluく nüfusu ve 520 milyar dolarlık GSYH'si ile dünyanın sayılı üretimi ve teknoloji işlerinden biri haline geldi. Tayvan ile ticarete Türkiye uzun yıllardır açık veriyor. Türk Ticaret Ofisi tarafından yapılan araştırmalara göre ülkeye ihracatta potansiyeli olan ürünler sunlar: Meyve sulanı ve taze sebze gibi çeşitli tarım ürünler, kristal, cam, saramik, hediyelik eşya, markalı tekstil ürünler, deri, konfeksiyon, kıymasal maddeler, bulgak makinesi, otó yedek parçası ve aksesuarları, halı ve şarap. Türkiye'nin Tayvan ile ticaretini geliştirmek için, ülke pazarına markalı ürünlerle girmesi ve bu ülkeye yapan ihracatta çeşitli türden büyük önem taşıyor. Tayvan'da kaynak herhangi bir Türk yatırım bulunmuyor. İki ülke arasındaki geleceğe döntük en önemli fırsatlarından biri ise turizm. Tayvan yurttaşına yılda yaklaşık 8 milyon turist gönderiyor ve Tayvanlı turistlerin toplam turizm harcamasının 25 milyar dolar olduğu tahmin ediliyor.

## ASYA PASİFİKTE İŞ FIRSATLARI

**EKONOMİST**

**HAFTALIK**

**DERGİ**

**ULUSAL**

Tarih: 06.08.2017

Sayfa: 18

Tiraj: 11914

StxCm: 1164



6/9

gelişen ülkelerden biri olan Malezya ile ikili ticaret anlaşması imzalandığını, Singapur ile de imzalamak üzere olduğunu kaydeden Kolbaşı, "Su anda üzerinde durduğumuz özellikle gıda zincirleri. Türk mutfağını tantıtan sektörlerin, var olan ticari açığı kapattmak için çok önemli rol oynayacağımı düşünüyorum" diye konuşuyor.

Asya Pasifik coğrafyasının Hindistan'dan ve Yeni Zelanda'ya kadar uzanan çok geniş bir coğrafiya olduğunu işaret

eden Murat Kolbaşı, bölgeye giriş yapmak isteyen yatırımcılara su önerilerde bulunuyor: "Her ülkenin kendi dinamikleri mevcut, şirket kurmaktan oturma müsadesine kadar her ülkenin farklı uygulaması var. Benim tavsiyem, hangi ülkeye gideceksen o ülkenin büyükelçiliği, konsolosluğu, atacağı ile irtibat kurulmalı, karşı ülkenin hukuk ve ticari yapısını bilen ve mümkünse Türkiye'de de bir ayağı olan danışmanlık şirketi ile çalışmasıdır. DE-

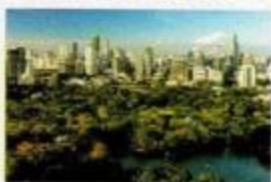
İK bünyesinde tüm ülke [İş Konseyi](#) ve bölge koordinatörü başkanımız ile görüşmeler yapılacak da destek alınabilir. Biz [TİM](#) olarak her zaman bu taz destek vermeye hazırız."

### "BÖLGELİ HIZLA GELİŞİYOR"

Asya Pasifik bölgesindeki ülkelerin oluşturduğu ekonomik birliklerde bu pazarda yatırım yapmak isteyen şirketler tarafından sıkı tanınmamalı. Zira hangi ülkede üretim yapmanın

### 10 **Tayland**

#### STRATEJİK SEKTÖRLERDE YATIRIM BEKLİYOR



Tayland, ekonomisi ağırlıklı olarak ihracata dayanıyor. Rekabetçi iş gücü giderleri, düşük yaşama maliyeti ve esnek iş kanunları nedeniyle geleneksel olarak uluslararası yatırım için çekici bir ülke olan Tayland'da uygulanan yatırım teşvikleri genelde kurumlar gelir vergisinden veya makinelar için gümrük vergisinden muafiyet şeklinde hayatı geçiyor. Vergisel olmayan teşviklerin arasında ise yabancı işçi izni, arsa sahipliği ve yurtdışından döviz getirme ve yurtdışına döviz çıkarma buluyor. Tayland hükümeti, orta uzun vadede hedef sektörler seçti ve bu alanlardaki yabancı yatırımları desteklemeye karar aldı. Bu sektörlerin arasında altyapı, lojistik, çelik, petrokimya, makine, medikal, yenilenebilir enerji ve çevre hizmetleri, ileri teknoloji, gıda ve gıda işleme, sağlık turizmi, otomotiv ve elektronik bulunuyor. Tayland, aynı zamanda dünyanın en büyük piyango ihracatçısı. Turizm gelirleri de ülke ekonomisinde oldukça önemli bir yer tutuyor.

### 11 **Malezya**

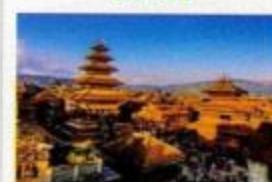
#### ASEAN PAZARINA GİRİŞ KAPISI

30 milyon nüfusu Malezya, Türk firmalar için ASEAN'a (Brunei, Endonezya, Filipinler, Kamboçya, Laos, Malezya, Myanmar, Singapur, Tayland, Vietnam) girilebilecek en önemli kapı konumunda. 2017 için yüzde 2,5 büyümeye hedefleyen Malezya'da altyapı sektöründe dört çıkan üç büyük projenin toplam yatırım değeri yaklaşık 105 milyar dolar. Bu projeler, Kuala Lumpur-Singapur Hızlı Tren projesi, East Coast Railway ve Sabah-Sarawak karayolu projeleri olarak sıralanıyor. Türkiye-Malezya [İş Konseyi](#) Başkanı Süheyla Çebi Karahan, Malezya'nın Türk firmalar için avantajlarını söyleşirken: "İyi çalışan bir bankacılık sistemi ve finansal kaynaklarının olması, ticari açıdan güçlü bir hukuk sisteminin bulunması ve THY'nin Malezya'ya 10 haftada direkt 10 seferinin olması. Malezya ile yakın dönemde işbirliği yapabilecek sektörlerin başında ise tarım, gıda, inşaat, savunma ve bilgi teknolojileri geliriyor. Diğer ürünler arasında ise optik ve bilişim ürünler, işlenmiş gıda, elektrik ve elektronik, petrol ürünler, kimyasal ürünler ve demir çelik ürünler yer almıyor.



### 12 **Nepal**

#### ALTYAPI YATIRIMLARI ÖNEMLİ



Asya Pasifik'in küçük pazarlarından biri olsa da Nepal, 30 milyonluğuk genç nüfusu, büyülü ekonomisi ve geniş altyapı projeleriyle küçümsenmeyecek bir pazar olarak Türk işadamlarının bekliyor. 2017 yılı ve sonrası için başlıca altyapı projeleri olarak Katmandu Vadisi Metro Projesi, Doğu-Batı Hattı Elektrikli Demiryolu Projesi, ikinci Havalimanı Projesi, Tamakoshi 3 Hidroelektrik Santrali Projesi öne okuyor. Bu projelerin haricinde, ulaşım, lojistik, havacılık, hidroelektrik enerji santrali, tarım, petrol boru hatları, elektrik iletim ajanları, finans, yenilenebilir enerji, sağlık ve eğitim hizmetleri, teknoloji parkları, limanlar, akılı şehircilik alanlarında yürütülen ve planlanan çeşitli projeler için teşvikler yürürlüğünde. Türkiye-Nepal [İş Konseyi](#) Başkanı Çiğdem Penn, "Asya Pasifik pazarında iş yapmanın birkaç noktası var. Bence bunlardan en önemlisi pazar bölgelerini iyi anlamak ve bunlara yatkınlaşmak. Bu nedenle, iş yapmayı planlayan şirketlere büyük fırsatlar var diyebiliriz" diyor. Nepal iş yapma kolaylığı açısından 2016 yılında 189 ülke arasında 108'inci sırada yer aldı. Ülkede yeni bir iş kurmak 17 gün sürüyor.

## ASYA PASİFİKTE İŞ FIRSATLARI

EKONOMİST

Tarih: 06.08.2017

HAFTALIK

Sayfa: 18

DERGİ

Tiraj: 11914

ULUSAL

StxCm: 1164



7/9

### KAPAK KONUSU

hangi yeni pazarların kapılmasını açılmasına ilişkin en önemli göstergeleri bu ülkeler. Güneydoğu Asya Ülkeleri Birliği (ASEAN) ve Asya Pasifik Ekonomik İşbirliği (APEC) bölgesindeki en güçlü iki ticari birlik olarak öne çıkmaktadır. Asya'nın en güçlü ülkeleri olan Çin, Japonya, Hindistan ve Güney Kore haricindeki Güneydoğu Asya ülkeleri tarafından oluşturulan ASEAN'a üye ülkeler arasında Endonezya, Malezya, Tayland, Filipinler, Singapur,

Brunei, Vietnam, Laos, Myanmar ve Kamboçya bulunuyor.

Dünya genelinde risk yönetimi ve insan kaynakları danışmanlığı hizmeti veren Aon Türkiye Risk Yönetimi Danışmanlığı'ndan Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Ahmet Eryaman, ASEAN ülkelerine olan yüksek küresel talebe dikkat çekiyor. ASEAN'in işgülci piyasalarının giderek daha sağlam hale geldiğini ifade eden Eryaman, "ASEAN bölgesinin 2017'de orta-

lama yüzde 4,8, 2018'de ise yüzde 4,9 büyümesi bekleniyor" diyor. ABD Başkanı Donald Trump'un Trans Pasifik Ortaklı Anlaşması'ndan (TPP) çekilme kararının Türkiye'nin Asya Pasifik pazarında daha fazla yer almasını mümkün kıldığını kaydeden Eryaman, söyle devam ediyor: "Güney Kore ve Malezya ile serbest ticaret anlaşması bulunan Türkiye, Japonya ile bu alanda görüşmelerine devam ediyor. Özellikle Güney Asya'da, teknoloji, gıda, ener-

13

Filipinler

#### YÜKSEK EĞİTİMİ VE YABANCILARA AÇIK



Filipinler, Güney-Dogu Asya'nın gelişmiş ülkeler arasında yer almaktadır. Başlıca ithalat kalemleri elektrikli ve elektronik ürünler, mineral yakıt, yağ, damıtma ürünler, makine nükleer reaktörler, kazan, ve motorlu taşıtlar. Asya Pasifik'teki merkezi konumu ülkeyi uluslararası hava ve deniz taşımacılığının kesime noktası haline getirmektedir. Filipinler'den Asya'nın başlıca şehirlerine dört saatten az bir sürede ulaşmak mümkündür. Öte yandan için Asya'da yaşanabilecek en rahat ülkelerin başında gelmektedir. Yüksek eğitimli, İngilizce bilen çalışan ve yönetici bulmak kolay, ıgınca ücretleri ise düşük. Bunların yanında telekomünikasyon altyapısı sayesinde de ülkenin gelecek birkaç yıl içinde daha fazla yabancı yatırımcısı beklenmektedir. Filipinler marka algılaması yüksek bir piyesa. Bu yüzden tüketici mallarının satışında reklam önemlidir. Çoğu reklam ajansının yurtdışındaki reklam şirketleri ile bağlantısı var. Bu arada Filipinler'le iş veya ticaret amacıyla gelen Türk vatandaşlarından kalıcı süreleri 21 günü geçmemek kaydıyla vize talep edildiğini de belirtelim.

14

Vietnam

#### 500 MİLYAR DOLARLIK ALTYAPI İHTİYACI VAR

2007 yılında Dünya Ticaret Örgütü'ne üye olarak küresel ekonomiyle etkileşime girmesini tamamlayan Vietnam, 2016 yılında yüzde 4,6'lık büyümeye imza attı. Ülkeyde bankacılık ve finans sektörlerinin geliştirilmesi, altyapının iyileştirilmesi ve kamu iktisadi teşkilatının özelleştirilmesi konusundaki girişimler her geçen gün artıyor. Vietnam'ın en büyük ithalat kalemleri sırasıyla elektriği makineler, mekanik aksamlar, petrol ve doğalgaz, motorlu taşıtlar ve parçalar, optik cihazlar, ilaç ve demir çak.

Türkiye-Vietnam İş Konseyi Başkanı Mustafa Necati Abacıoğlu, ülkeye 2020 yılına kadar yaklaşık 450-500 milyar dolarlık altyapı ihtiyacı olduğunu belirterek, "Ulaşım ve altyapısı ve özellikle de karayolları konusunda projeler var. Enerji sektöründe de önemli projeler bulunuyor. İlk planda 11 adet santral inşa edilmesi söz konusu" diyor. Vietnam'ın Japonlarla sanayi bölgeleri ve parkları kurmaya başladığını kaydeden Abacıoğlu, "Türkiye olarak biz de bu alanda yer alabiliz diye düşünüyoruz. Vietnam'da bir Türk sanayi parkı ile ASEAN ülkelerine buradan ulaşılması söz konusu olabilir" diye konuşuyor.



15

Singapur

#### ÜÇ SERBEST BÖLGEDE YATIRIM İMKANI



Kendisine bağlı 63 ada ile birlikte 712 kilometrekare boyutlu sahip küçük bir şehir devleti olan Singapur, büyümüşlüğü ilan ettiği 1965'ten bugüne Çin'in de büyük destegiyle bölgenin sayılı finans ve deniz ticaret merkezlerinden biri haline geldi. Singapur'da 7 bini çöklüsü olsmak üzere yaklaşık 30 bin yabancı şirket bulunmaktadır, bunların 4 bininin bölge merkezi de Singapur'da yer almıyor. IMF tahminlerine göre Singapur ekonomisinin bu yıl yüzde 2,2, gelecek yıl ise yüzde 2,6 büyümesi bekleniyor. Ülkeye üç büyük OSB'de üretim koşulları çok elverişli. Bölgedeki lojistik merkezi konumu, ayrıca ABD ve AB'nin yanı sıra Güneydoğu Asya ülkeleri, Çin ve Hindistan ile kökü ticari bağları, genel olarak Singapur'un ihracatını ve özellikle re-eksportu destekleyen başlıca unsurlar olarak öne çıkmaktadır. İhracatta ise kuryerculuk, ilaç, deniz araçlarında firstalar var. Dünyadaki en liberal ülkeler arasında yer alan Singapur'da petrol ürünlerini, tütün ve tütün mamulleri, alkollü içkiler ile motorlu taşıtlar dışındaki mallardan gümüş vergisi, resim ve harç alınmamaktadır.

## ASYA PASİFİKTE İŞ FIRSATLARI

**EKONOMİST**

**HAFTALIK**

**DERGİ**

**ULUSAL**

Tarih: 06.08.2017

Sayfa: 18

Tiraj: 11914

StxCm: 1164



8/9

DEİK / TÜRKİYE - HONG KONG & KONSEN BAŞKANI HAKAN BULGURLU



### "ULAŞIM, SAĞLIK VE ALTYAPI ÖNE ÇIKIYOR"

"Kalfiyre ıgittici ile öne çıkan Hong Kong, Asya'nın küresel ekonomideki yükselişinden fayda sağlamak isteyen Türk şirketler için kritik öneme sahip. Hong Kong, gelecek birkaç yıllık dönemde milyar dolarlık mega projeleri hayatı geçirmeye hazırlanıyor. Altyapı yatırımları, gelecek mali yıl içinde hükümet bütçesinden yüzde 18 ile en yüksek payı alıyor. Bu yılın sonunda tamamlanması beklenen 17 milyar dolarlık Hong Kong-Zhuhai-Macau Köprüsü Çin'in güneydoğusunda üç büyük şehirde 42 milyon nüfusu birbirine bağlayacak en önemli projelerden biri olarak öne çıkıyor. Bununla birlikte, Kai Tak Stadyumu, Hong Kong Uluslararası Havalimanı'nda yeni pist (3RS), yeni hastaneler, Express Rail Link gibi tren yolu projeleri ve yeni konut yatırımları da gelecek döneminde fırsat yaratabilecek altyapı projeleri arasında."

### 16 Sri Lanka

#### HİNT PAZARINA 30 KM UZAKLIKTAKT



Hindistan'ın 30 kilometre güneyinde yer alan bir ada devleti olan 22 milyon nüfuslu Sri Lanka, Türkiye'de en çok 1972 yılında kadar ülkenin adı olan 'Seylan' çay ile tanınıyordu. Yükselen gelirler ve yurtdışındaki Sri Lankalıların para transferleri desetlenen ve GSYH'nın yüzde 70'ini oluşturan özel tüketim, önlümlüdeki beş yıllık dönemde ekonomik büyümeyi lokomotif olacak. Yatırımlardaki istikrarlı büyümeyen önlümlüdeki dönemde de devam etmesi bekleniyor. Önlümlüdeki beş yılda ekonomik büyümeyen yıllık ortalamaya yüzde 6,5 olacağının tahmin edilirken, GSYH'nın yüzde 30'dan fazla artarak 120 milyar dolara ulaşacağı öngörlüyor. Türkiye ile Sri Lanka arasında toplam dış ticaret hacmi çok düşük. Başlıca ihracat ürünlerisi ise deri, margarin ve pamuklu mensucat. Öte yandan bölge pazarlarına mal satmak isteyen Türk şirketlerinin Çin ve Hindistan'a çok yakın olan bu ülkede üretim yapmaları için bir neden yok. Sri Lanka'da iş dünyasında İngilizce kullanılıyor. Kartvizit kullanmak bir zorunluluk.

### 17 Bangladeş

#### UCUZ İŞGÜCÜ AVANTAJIYLA ÖNE ÇIKIYOR

Güneydoğu Asya'da bulunan, 160 milyonu aşan nüfusu ve yüzde 5'in üzerindeki büyümemesiyle son dönemde uluslararası yatırımcılardan daha çok dikkate ele alındığı pazarlardan biri haline gelmeye başlayan Bangladeş, 20 yıldan fazla bir süre içerisinde yardımına bağımlı bir ekonomiden ticarete bağımlı bir ekonomiye dönüştü. Hazırlık sektörü ve içi gelirleri ekonominin en dinamik olduğu alanlar. Bangladeş, ülkemizin düşük ücretli, emek yoğun ıggıcunu iyi bir şekilde kullanıyor. Kişi başına yıllık geliri cari fiyatlarına göre bin 300 dolar olan ilükke, GSYH'nın düşenin olarak yıllık yüzde 7 oranında büyümeyenin ülkedeki yokluğu önemli oranda düşürebileceği öngörlüyor. Bangladeş, Türkiye'nin dış ticaretinde oransal olarak en fazla açık verdiği ülkelerden biri. İki ülke arasındaki toplam ticaret hacmi 1,2 milyar dolar civarındayken, bunun yaklaşık 900 milyon dolarnın Bangladeş'ten yapılan ithalat oluşturuyor. Bu ithalatın neredeyse tamam hazır giyim ve tekstil ürünlerinden oluşuyor. Yabancı yatırımlar iletişim ve bankacılık sektörlerinde yoğunlaşıyor.



### 18 Yeni Zelanda

#### İŞ YAPMA KOLAYLIĞINDA DÜNYA LİDERİ



Yaklaşık 5 milyonluğuna sahip olan Yeni Zelanda, küçük bir ülke olmasına rağmen 180 milyar dolarlık GSYH ve 38 bin dolarlık kişi başına yıllık gelirle dünyanın 55'inci büyük ekonomisi konumunda. Yeni Zelanda, Dünya Bankası 2017 yılı Dünya İş Yapma Kolaylığı Raporu sıralamasında 190 ülke arasında birinciliği Singapur'un elinden aldı. Yeni bir iş kurma sıralamasında da dünyada birinci sırada yer alan, ülkeye yarım günde yeni bir iş kurulabiliyor. Türkiye ile Yeni Zelanda arasındaki ticarette plastik hortum, borusu, bağlantı elementleri, motorlu taşıtlar öne çıkıyor. Yeni Zelanda sahte ve aldatıcı markalar ile mal ithalatını yasaklamış bir ülke. Ayrıca Yeni Zelanda üreticisi ve tacirinin ticari markası ve adı ile Yeni Zelanda'daki bir yerin ve malin adını içeren yabancı mangel malların ithali de yasak. Ülkede çekici yatırım alanları olarak, gıda ve içecek, katma değeri yüksek imalat, altyapı, bilişim ve telekomünikasyon, petrol ve gaz, birincil üretim ve paylaşım hizmet sağlayıcılık sektörleri öne çıkıyor.

## ASYA PASİFİKTE İŞ FIRSATLARI

**EKONOMİST**  
**HAFTALIK**  
**DERGİ**  
**ULUSAL**

Tarih: 06.08.2017  
Sayfa: 18  
Tiraj: 11914  
StxCm: 1164



9/9

### KAPAK KONUSU

DEİK/TÜRKİYE-AUSTRALYA İŞ KONSEYİ BAŞKANI ZÜHAL MANSFELD



#### "AVSTRALYA SERMAYESİ TÜRKİYE'YE ÇEKİLMELİ"

"Nakliye maliyetleri nedeniyle Avustralya'ya ihracatı artırabilme çok zor. Ancak Türkiye'nin Avustralya ile ticari ilişkilerinde, bölgelerindeki geniş tüketici nüfus avantajını kullanması gerekiyor. Şöyle ki, Avustralya zengin bir toplum ama etrafı çok büyük üreticilerle dolu. Türkiye'nin 7 saatlik uçuş mesafesinde 2 milyarlık bir tüketici nüfus var. Biz, yatırım dosyasları hazırlayarak Avustralya sermayesini bu yolla Türkiye'ye çekmek için çalışıyoruz. Avustralya son yillarda Afrika'ya 30 milyar dolarlık doğrudan yatırım yaptı. Türkiye de özellikle egzotik maden, maden araçları ve güda doğrudan yatırım çekebilir. Biz bunun için kasım ayı başında Avustralya'da yatırımcılarla bir araya geleceğiz."

DEİK/TÜRKİYE-ENDONEZYA İŞ KONSEYİ BAŞKANI NAİL KURT



#### "ALTYAPI VE SAVUNMADA FIRSATLAR VAR"

"Endonezya'da altyapı anlamında çok önemli ihtiyaçlar var. Sektör olarak bekirdiğimiz enerji, savunma başta olmak üzere imalat sanayi, telekomünikasyon ve inşaat alanlarında önemli ahlımlar yapmayı kararlı politikalar izliyorlar. Örnegin olarak, Türkiye ve Endonezya milli savunma bakanlıklarının şemsiye anlaşması altında Türk FNSS ve Endonezyalı PT Pindad firmaların ortak olarak Orta Asya'da Tank geliştirme projesinde ilk prototipleri ürettiler. İnternetcin çok geliştiği ve ayrıca her türlü fiziki ulaşımın da çok kolaylaştığı bir döneme dayız. Batı'ya yaptığımız seyahatlerde girişte yaşadığımız sorunların tam tersine, size 'Hoş geldiniz' diyen gül yüzü pasaport polislerinin olduğu ve vizesiz ya da çok basit işlemlerde girişlerin yapıldığı ülkelerden bahsediyoruz. Bölgede iş yapacak olanlar için tavsiyem sabırlı olmaları, çabuk sonuç almayı bir kenara bırakıp uzun soluklu stratejiler yapmaları ve ona uygun davranışlarda."

DEİK/TÜRKİYE-GÜNEY KORE İŞ KONSEYİ BAŞKANI TAMER SAKA



#### "ONLINE PERAKENDEDE İŞBİRLİĞİ MÜMKÜN"

"Gelenek teknolojiye bağlı olarak gelişim potansiyeli yüksek online alışverişin günümüzde öncü ülkeler konumunda bulunan Güney Kore ve Çin bugün Türk tüketicisinin tüketim ahlaklılarının geleceği konusunda da önemli bir referans konumunda. Geleneksel perakende konusunda da önemli bir pazar sunan ve bu pazarda yer almaya başlayan Türk firmalarının deneyimlerinin diğer Türk perakende firmalarına aktarılabileceği ve Güney Kore ve Çin'de faaliyet gösteren önemli online perakende oyuncularının moğeri deneyimlerinin aktarılabileceği平台上, bu alanları desteklemek adına oluşturulmalıdır. Bu tarz girişimler özelleştirme perakende ve paketleme gibi yüksek yatırım potansiyeli gösteren sektörlerde rastladığımız tüketim tercihlerindeki farklılıkların olabildiğinde kavrayabilemek için en uygun platformu sağlayacaktır."

ji, bilişim, mühendislik ve altyapı alanlarında ciddi fırsatlar var. Türkiye'nin çoğu Uzakdoğu ülkesiyle close vergilendirmeyi önleme anlaşmaları ve yatırımların karşılıklı teşvik ve koenması anlaşmalar bulunuyor. Anlaşma yapılan ülkeler arasında Çin, Güney Kore, En-

donezya var. Bu ülkeler arasında, Endonezya yatırım için büyük potansiyel gücü sahib. Genç ve teknik özeliklere sahip ısrarcı, büyütmen pazar ve doğal gaz, petrol gibi önemli kaynaklara sahip olmasa da ülkeyi yatırımcılar açısından çekici kılmaktır."

### "ORTAK İŞ YAPABİLİRİZ"

Bölgede Türkiye'nin diplomatik ilişkisi olmadığı için ticaret yapamadığı ülkeler de var. Yılda 230 milyar dolarlık ithalata imza atan, elektronik ve bilimsel giderek artan bir ağırlığa sahip olan Tayvan bu ülkelerden biri. DEİK/Türkiye-Tayvan İş Konseyi Başkanı Yavuz Oray, Tayvan'a sadece memmer gibi doğal tasarı veya ban yan ham madde ve kuru gıda ihrac edildiğini söylüyor. Geçen yıl Tayvan'a ihracat 158 milyon dolar gibi ülke ithalatının binde biri bile olmayan bir düzeye kaldı. "İhracatımız da bu ülkenin içeri gidermiyor. Tayvan'dan ithal edilen ürünler listedemek ise sayfalar alıyor" diyen Oray'a göre, Türk şirketler Tayvan'ın mühendisliğini ve finansını kullanarak Afrika, Arap ülkeleri ve diğer coğrafiyalar gibi üçüncü ülkelerde ortak iş yapabilir.

### "KARDEŞ ÜLKЕ AMA..."

Bölgede Türkiye açısından ticari işbirliklerini artırmayıcağı bir diğer ülke ise Pakistan. Türkiye bu ülkeye yaklaşık 350 milyon dolarlık ihracat yapısında, bu rakam Pakistan'ın toplam ithalatının yüzde 1'ine bile karşılık gelmiyor. DEİK/Türkiye-Pakistan İş Konseyi Başkanı Atilla Yerlikaya, "Bu ülke arasında kısmen planlama eksikliğinden kaynaklı taşıma sorunları ve yüksek gümrükler gibi fizikal nedenlere bağlı olarak bugüne kadar büyütmemiş bir dış ticaret resmi var" diye konuşuyor. Yerlikaya, Türkiye'nin rekabetçi olduğu pek çok sektör için Pakistan'ın önce ihracat ardından yatırım için mütihiş fırsatlar barındırdığını vurguluyor. Atilla Yerlikaya, bu konuda şöyle konuşuyor: "İkili dış ticaret hacimimizin teorik potansiyeli 12 milyar dolar civarında. Pakistan'ın kapital Türklerde sonuna kadar açıldı. Bu fırsat işe dönüştürmemiz lazım. Pakistan ekonomik açıdan büyük potansiyeli olan bir ülke. Örneğin dünyanın en büyük dördüncü süt üreticisi ama bunu katma değerli üretimde dönüştüremiyor. Altıncı büyük pamuk üreticisi. Tek sorun enerji kusası nedeniyle bu ürünlerin katma değerle dönüştürememesi."



**YENİ ŞAFAK****GÜNLÜK****GAZETE****ULUSAL**

Tarih: 06.08.2017

Sayfa: 7

Tiraj: 110977

StxCm: 157



1/1

# Araplara ticarette yeni kapı Ürdün

**“** Yurtdışındaki Türk iş dünyası temsilcileri için Ürdün, Arap coğrafyasına açılan yeni kapı potansiyeliyle dikkat çekiyor. DEİK/Türkiye-Ürdün İş Konseyi Başkanı Ruhsar Pekcan, Türkiye'den ihracat yapmakta sıkıntısı yasayan işadamlarının Arap ülkelerine, Ürdün üzerinden daha rahat erişebileceğini belirtiyor.

Son yıllarda Türk şirketlerinin yurt dışı yatırımlarında en büyük payı Ortadoğu çekmeye başladı. Milyar dolarlık alt-üst yapı projeleri, sağlık yatırımlarıyla yatırımciyi cezbeden bölge Türk yatırımı için de vazgeçilmez bir potansiyel oluşturuyor. Bölgenin kilit kapısı olarak kabul edilen 'Ürdün'ü, Yeni Şafak'a değerlendiren DEİK/Türkiye-Ürdün İş Konseyi Başkanı Ruhsar Pekcan ile iki ülke arasındaki yatırım ortamını ve fırsatları konuşuyor.

## ÜRDÜN'DE TÜRK OLMAK AVANTAJ

Öncelikle yönetici bir iş temsilcisi olarak bölge ve iş hayatındaki tecrübelerini anlatan Pekcan, "Muhattaplarımız son derece açık görüşlü, modern, iyi eğitimi, nazik ve uluslararası ticarete alıkh ve yatkın insanlar" ifadelerini kullanıyor. İki ülke ilişkilerinin, her zaman çok iyi gittiğini ifade eden Ruhsar Pekcan, "Ürdün'de Türk olmak avantaj, saygı ve sevgi gösteriyorlar. Ancak bunun ekonomik ilişkilere yeterince yansımaması olduğunu düşünüyorum" değerlendirmesinde bulunuyor. Ürdün'le ticarette en büyük sıkıntının ulaşım olduğumu kaydeden Pekcan, "Özellikle Ortadoğu'da mevcut kriz ortamında ulaşım daha da zorlaşmış durumda, bu da iki ülke arasındaki ticareti olumsuz etkiliyor. Bölgede durumum



ile ilerlemesi ve normalleşmesi ile mutlaka artış gösterecektir" diyor. Ulkenin, ARAP ülkeleri arasında serbest ticareti sağlayan, GAFTA anlaşmasının da tarafı olduğuunu söyleyen Pekcan, Türk ihracatçıları için nakliye ücretleri, gümüş vergileri ve kotalar nedeni ile Türkiye'den ihracat yapmakta sıkıntısı yaşadıkları bu tilkelerle Ürdün'de yatırım ve ihracat yapabilecekini vurguyor.

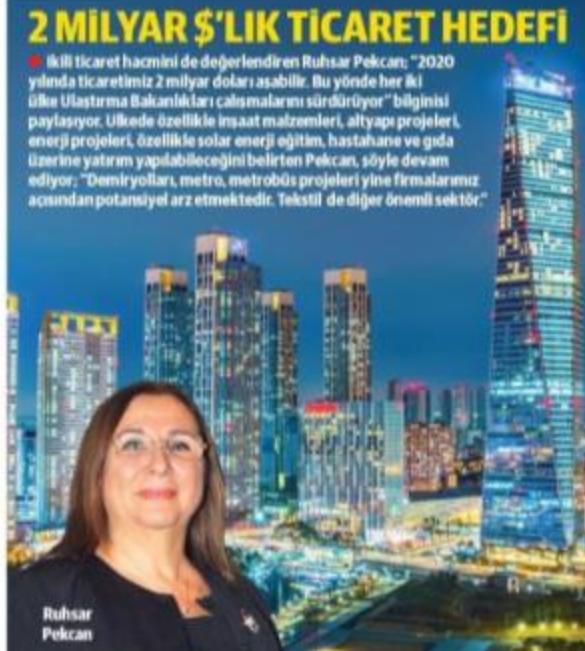
Ürdün'de özel tesviki, özel yatırım bölgelerin mevcut olup, bazı tilkelerdeki gibi yerli ortak mecburiyeti aranmadığını aktaran Başkan Pekcan, "Yatırımcı yatırımmma yüzde 100'üne tek başına sahip olabılır ve vergi oranı da ticari kar tizerinden yüzde 5 olarak alımıyor" diye konuşuyor.

## EN BÜYÜK PROJELERDEN BİRİ TÜRKLERDE

Akabe bölgesinde birçok firmaların gıda paketlemesi yaptığı; bunların dışında, Ürdün'de büyütünen turizm sektörüne paralel olarak da otel ve turizm yarımalarında potansiyelin olduğunu anlatan Pekcan, şu örneği veriyor: "Bir firmamız Ürdün'ün en büyük projelerinden birini gerçekleştirdi. 1.1 milyar dolar değerindeki proje ile 330 km boru hattı ile Ürdün'ün güneyinde yer alan Disi havzasından Amman'a su taşıyor. Ürdün için Disi projesi kilit bir role sahip. Söz konusu proje ile yıllık 100 milyon metreküp su çıkartıyor." ■ İSTANBUL

## 2 MİLYAR \$'LIK TİCARET HEDEFİ

■ İkili ticaret hacmini de değerlendiren Ruhsar Pekcan: "2020 yılında ticaretimiz 2 milyar doları asabilir. Bu yönde her iki ülke Ulaştırma Bakanlıkların çalışmalarını sürdürdüğünü" bildiriyor. Ulkede özellikle inşaat malzemeleri, altyapı projeleri, enerji projeleri, özellikle solar enerji eğitim, hastahane ve gıda üzerine yatırım yapılabilecekini belirtten Pekcan, şöyle devam ediyor: "Demiryolları, metro, metrobüs projeleri yine firmalarımız açısından potansiyel arz etmektedir. Tekstil de diğer önemli sektör."



## RO-RO SEFERLERİ ŞART

► 25 Temmuz 2017'de İstanbul'da Türk ve Ürdünlü işadamlarının toplantılarının hatırlatan Pekcan, önlümüzdeki aylarda da Türkiye'den Ürdün'e bir heyet ziyareti gerçekleştirilecek. Sanayi Bölgeleri ve Akabe'de incelemeler yapılacağı bilgisini

paylaştı. Türkiye ve Ürdün arasında Serbest Ticaret Anlaşması'nın sorunsuzlığını belirten Pekcan, iki ülke arasındaki deniz taşımacılığında devlet destekli çift yönlü Ro-Ro seferleri başladığını takdirde ticaret hacminin ikiye katlanacağını savunuyor.

